

[Indenrigs- og boligministeren.]

Da lejelovens regler om lejekontrol sammen med byggestøttelovgivningen er midlet til at skabe et forsvarligt huslejeniveau, vil det være nødvendigt at behandle de to love i sammenhæng, og det foreslås derfor, at også revisionen af lejeloven udskydes 1 år, således at den kan gennemføres sammen med revisionen af byggestøttelovgivningen.

Jeg vil gerne — for at der ikke skal opstå misforståelser — pointere, at det er af hensyn til byggerytmen og alene af hensyn til denne, at lovene foreslås forlænget i 1 år. Der er ikke tale om, at regeringen ønsker at forhale løsningen af disse omfattende og betydningsfulde problemer, men der må tilstås os den fornødne tid til at udarbejde lovforslagene.

Jeg skal herved anbefale de to lovforslag til det høje ting hurtige og velvillige behandling.

Socialministeren (Strøm): Hermed tillader jeg mig for det høje ting først at fremsætte 3 lovforslag med henblik på gennemførelse af den i grundlovens § 71, stk. 6, påbudte domstolsrekurs.

Det første er *forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om anbringelse på arbejdsanstalt m. v.)*. Forslaget vedrører adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om tvangsmæssig anbringelse på arbejds- eller tvangsarbejdsanstalt, arbejdskoloni eller afvænningshjem i medfør af lovens kapitel XV og XXV—XXVII eller eventuelt på andre anstalter i medfør af lovens § 30, stk. 4, jfr. § 45, stk. 3. Forslaget er — med ganske få ændringer af nærmest redaktionel karakter — udarbejdet på grundlag af en indstilling af det udvalg, der er nedsat under ministeriet til undersøgelse af forsorgen for de i kapitel XXIV til XXVII omhandlede personer, anstaltsudvalget. I dette udvalg sidder der bl. a. repræsentanter for de kommunale organisationer, og de pågældende medlemmer har på deres respektive organisationers vegne tiltrådt udvalgets forslag. Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at anstaltsudvalget tillige har drøftet forskellige problemer vedrørende retsplejen, og at det forslag til ændringer i retsplejeloven, der samtidig forelægges det høje ting, svarer

til den ordning, som udvalget har fundet hensigtsmæssig for disse sagers vedkommende.

Foruden de ændringer i forsorgsloven, der er nødvendige for at gennemføre domstolsrekursen, tilsigter lovforslaget en forenkling ved at afskære fra den administrative rekurs i disse sager. Hvis man på dette område bevarede adgangen til administrativ anke i 2 eller 3 instanser, ville der ofte kunne hengå urimelig lang tid, inden sagerne bliver endeligt afgjort, og det vil være uheldigt, bl. a. fordi anbringelse på arbejdsanstalt ofte kun sker for ret korte tidsrum.

Om de nærmere enkeltheder skal jeg iøvrigt henvide til forslaget og de ledsagende bemærkninger.

Det andet er *forslag til lov om midlertidige ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om inddragelse under børneforsorg m. v.)*. Et børneværnsudvalgs beslutninger om et barns inddragelse under forsorg eller om nægtelse af hjemgivelse af et barn under børneforsorg kan indankes for landsnævnet for børneforsorg, hvis afgørelser efter den gældende lov er endelige.

Dette stemmer ikke overens med grundlovens § 71, stk. 6, der forudsætter en adgang til domstolsprøvelse af disse beslutninger, og jeg har derfor nedsat et sagkyndigt udvalg, som bl. a. skal overveje spørgsmålet om den fremtidige anke af børneværnsudvalgenes afgørelser.

Da en række andre spørgsmål børneforsorgen vedrørende ligeledes skal overvejes i dette udvalg — herunder navnlig spørgsmålet om en ændring af børneværnsudvalgenes sammensætning — har det endnu ikke været muligt at nå frem til et endeligt resultat, og udvalget har derfor foreslået, at der som en midlertidig ordning skabes adgang til at indbringe landsnævnets afgørelser for domstolene, således at landsnævnet altså foreløbig bevares som den direkte ankeinstans i forhold til børneværnsudvalgene. Det foreliggende forslag følger ganske udvalgets indstilling.

Den foreslåede ordning skal som nævnt kun være midlertidig og er af flere grunde heller ikke anvendelig ved en endelig ordning. Det sagkyndige udvalg regner imidlertid med at kunne nå frem til et forslag

[Socialministeren.]

om en endelig ordning for børneforsorgens vedkommende allerede i dette folketingsår. Såfremt denne antagelse holder stik, forbeholder jeg mig at fremsætte forslag til en sådan ordning. Det nu fremsatte forslag vil derved blive overflødiggjort, men jeg har dog anset det for rigtigst at fremsætte forslaget.

Det tredie er *forslag til lov om ændringer i lov nr. 171 af 16. maj 1934 om foranstaltninger vedrørende åndssvage*. Loven af 16. maj 1934 giver hjemmel for at tvangsanbringe og -tilbageholde personer under åndssvageforsorg på visse særlige i loven opregnede betingelser, uden at der normalt er mulighed for at forelægge sagen for domstolene. Personer, som imod deres vilje inddrages eller tilbageholdes under åndssvageforsorg ifølge beslutning af vedkommende åndssvageanstalts ledelse, d. v. s. bestyrelsen, kan nu efter begæring af den pågældende selv eller den, der handler på patientens vegne, få denne afgørelse prøvet af socialministeriet. Ændringsforslaget går ud på, at sagen i stedet kan prøves ved domstolene, således at socialministeriet fremtidig udgår som ankeinstans.

Ved lovforslagets forberedelse i ministeriet og åndssvagenævnet har man overvejet, om man ikke samtidig burde indføre en tilsynsværgeordning i lighed med den ordning, der gælder i henhold til sindssyge-loven af 13. april 1938. Der opstår imidlertid herved en række spørgsmål om tilsynsværgens kompetence iøvrigt og stilling i det hele taget, som trænger til en nærmere undersøgelse, og da der under åndssvagenævnets behandling af lovforslaget blev fremsat ønske om ændring af åndssvage-loven også på andre punkter, der ikke direkte vedrører grundlovsændringen, finder jeg — og åndssvagenævnet er enig heri — at tilsynsværge-spørgsmålet og de andre problemer i forbindelse med en ændring af loven må tages op til nærmere overvejelse sammen med en mere almindelig lovrevision. Da der også fra anden side er fremsat ønske om en mere almindelig drøftelse af åndssvageforsorgens problemer, er det derfor min hensigt nu at gøre spørgsmålet om en eventuel yderligere lovrevision og forsorgen i det hele taget til genstand for be-

handling i et udvalg. Dette udvalg vil også følge, hvordan den nyordning, som det foreliggende lovforslag søger gennemført med hensyn til domstolsprøvelsen, kommer til at virke i praksis. Skulle det vise sig at være u hensigtsmæssigt at lade de ordinære domstole behandle klagerne om tvangsinddragelse og tvangstilbageholdelse under åndssvageforsorg, vil udvalget være bemyndiget til at fremsætte forslag om sådanne ændringer på dette punkt, som det måtte finde ønskelige.

Med disse ord anbefaler jeg de 3 forslag til velvillig behandling i det høje ting.

Jeg skal dernæst tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændringer i forsorgsloven (hjælp til værnepligtige)*.

I de gældende bestemmelser i forsorgslovens § 281 er der i virkeligheden fastlagt en god ramme for ydelse af denne hjælp. Dette gælder med hensyn til transbedømmelsen og med hensyn til hjælpens størrelse.

Selvom bestemmelsen således i princippet må anses for at være rimelig, har det dog efter indførelse af den 18 måneders tjenestetid været naturligt at undersøge, om der skulle være anledning til at ændre lovbestemmelsen eller den måde, hvorpå den praktiseres.

En sådan undersøgelse er foretaget i et af Folk og Værn på foranledning af forsvarsministeriet nedsat udvalg. Dette udvalg har nu afgivet en betænkning, hvori der foreslås nogle mindre ændringer i lovens tekst og en række ændringer i lovens praktiske anvendelse.

Jeg er ganske enig med udvalget i dets betragtninger, og det nu foreliggende lovforslag slutter sig derfor ganske til udvalgets forslag om en ændret affattelse af § 281. Jeg har fundet det naturligt i bemærkningerne at give en kortfattet redegørelse for socialministeriets praksis og for de vigtigste dele af udvalgets forslag om ændringer i denne praksis. Det er min hensigt, såfremt lovforslaget vinder folketingets tilslutning og ophøjes til lov, at udsende et nyt cirkulære med en samlet fremstilling af ministeriets praksis og med en anmodning til kommunerne om at administrere efter synspunkter svarende til de i udvalgsbetænkningen foreslåede.